هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتی لە تونس … عیماد عەلی

نوخشە بێت لە کوردستان

ئەو زانیاریانەی لە بەردەستان کە لەو کاندیدانەی هەڵبژاردنی سەرۆك کۆماری تونس بۆ قۆناغی دووەم سەرکەوتوون و یەکەم و دووەمی دەنگەکانیان بەدەستهێناوە" یوسف ئەلسەعید و نەبیل ئەلقورەوی" ین. ئەمەش لای زۆرێك لە نێوخۆ و دەرەوەی تونسیش چاوەڕوان نەکراو بوو.

ئەگەر هەردوکیانیش لە دەرەوەی سیستمەکەدا نین، بەڵام یوسف سەعید لە دەرەوەی سیستمی گەندەڵی بەربڵاو لە تونس حساب دەکرێت، کەچی ئەوەی نەبیل ئەلقورەوی تا ئێستاشی لەگەڵدا بێت بەتۆمەتی گەندەڵی زیندانی کراوە، بەڵام تۆمەتەکە پشتراست نەکراوەتەوە، بۆیە لەبەر هۆکاری بابەتی زۆری وڵاتەکە و پشت بەستن بە هەژاران دووەم دەنگی بەدەستهێناوە. لەبەر ئەوەی هەردوکیان دژی گۆڕین و وەرگێڕانی دیموکراسیانیەی سیستمەکە نەبوون.
ئەوەی روونە، هەریەکەیان هەڵبژێردرێت کە سەر بەهیچ حزبێکی دەسەلاتدار و لایەنی بەهێزی دەسەڵاتی تونس نین، لەلایەن خاوەن بەرژەوەندیە فراوانەکانی حکومڕانی تونس توشی گیروگرفت دەبێت و لەو نێوەندەشدا ناتوانێت بە رێژەیەکی قەناعەتهێن پەیمانەکانی جێبەجێ بکات و ئاواتەکانی ئەو خەڵکەش بێنێتەدی کە هەڵیبژاردوون، بەڵام ئەمە هەنگاوی سەرەتای گۆڕانکاری دەبێت.

زۆرینەی ئەوانەی (یوسف و نەبیل) یان هەڵەبژاردووە لە خەڵکە رەشوروت و داماو و سەرگەردانەکەی تونسن و لە باریی ژیانیاندا ئەوەندە نەبوو و و نەدارن لە خوارەوەی هێڵی هەژاریدا دەژین. ئەوانەن کە رژێمەکانی بۆرقیبە و بن عەلی و رژێمی دیموکراسیی نوێی دوای بەهاری عەرەبیش زوڵمی لێکردون و پێی پێداناون، هیچ ئاواتێکیان نەبوو بۆ رزگاربوون و دەرچون لە ئاستی هەژارێتی، بۆیە دەنگیان بە ئەلسەعید و قورەوەی داوە لەبەر ئەوەی بۆ حەفتا ساڵە بەو شێوەیە دەژین و، ئەوانەن کە هیچیان نیە تاوەکو لەم کارەیاندا بیدۆڕێنن و، رووناکیەکی بچوك لە ئەوپەر تونێڵە تاریکەکە لەم دوو کاندیدە دەبینن.
ئەمەش بەو هیوایەی بەڵکو ئەوەی ئەمانە لە خەڵکانی پێشتر بەدەر بن و قوتارکەریان بن لە نەهامەتیەکانیان. بەڵام دەبێت ئەوەمان

لەبیرنەچێت، ئەوەی زیاتر سەرپەرشتی پروپاگەندە و دەنگ کۆکردنەوەیان بۆ ئەلسەعید دەکرد ئەوانەن کەبە نەوەی شۆڕشی بەهاری عەرەبی ناسراون و لە ڕۆشنبیرانن، بەڵام هیچ سودێکیان لەم رژێمە تازەیە نەبینیوە و لەو ڕۆژەوە کە بن عەلیان دەرپەڕاندا جیاوازیەکی ئەوتۆ لە ژیانیاندا نابینن و رژێمیکی ئەوتۆ نەهاتۆتە ئاراوە کە ئەمان لێی رازیبن. واتە نەوەی شۆڕش و راپەرینەکەی یەکەم وڵاتی بەهاری عەرەبین. لەگەڵ ئەوەشدا ئەو نەوەیەن کە هیچ پەوەیندیەکیان بە شۆڕشەکە و دەرئەنجامەکانی نەماوە و هیچ سودێکیان لێنەبینیوە، لەگەڵ ئەوەی لەگەڵ شۆڕشەکە و دەرهاویشتەکانی ڕۆیشتن و زۆر تەوەر و پرسی گرنگیان خستە سەر باس و لێکۆڵینەوە و وەکو دۆسێی شەهید و بریندارەکانی شۆڕشەکەو خزمەتگوزای بۆ هەژاران. ئێستاش ئەوەی کۆی کردونەتەوە دابڕانە لەگەڵ رژێمی تازە و سیستمە کلاسیکیەکەی، بەڵام هیوایان زۆرە و زۆر دیدو بۆچونی جیاواز کۆکردونەتەوە کە تایبەتە بە سیستمی سیاسی مۆدێرن و شێوازەکانی حکومدارێتی. ئەوەیان لەگەڵ یوسف سەعید هاوبەشە کە ئەو رایگەیاند نیازی وایە هەڵمەکەی چۆنێتی حوکمی ئێستا سەرەوژووربکات و یاسای هەڵبژاردن بگۆڕێت، واتە پشت بە دەسەلاتی خۆجێیتی فراوانی ناوچە هەمەچەشنەکان ببەستێت و دەسەلاتەکانی دابەش بکات بەسەر فەرمانگە خۆجێیەکاندا و ناوەندێتی کەم بکاتەوە.

ئەوەی روونە لای هەمووان کە هەر یەك لەمانە لە خولی دووەمی هەڵبژاردنەکە سەربکەوێت و دەربچێت توشی ڕێگەیەکی سەخت دەبێت ورووبەرووی واقیعەکە و لوبی چەتەکانی زاڵبووی سەر وەزعی تونسی پاش شۆڕشەکە دەبێتەوە، یان دەبێت لەگەڵ خاوەن هێزە زۆرە پەرلەمانیەکان هاوپەیمانی بکات بۆ ئەوەی بریارەکانی جێبەجێ بکرێت یان شۆڕشێکی ریشەیی بەرپابکات، لەبەر ئەوەی ناتوانێت بەیەك پاکێج سەرجەم پەیمان و پەیامەکانی بەدیبێنێت. واتەهەر یەکەیان بێت سەربکەوێت دەتوانێت تەنها هەنگاوی یەکەمی گۆڕانکاری بە شێوەیەکی ئاشتی و دیموکراسیانە لە تونس بنێت.

ئەگەرتەماشای هەرێمی کوردستانیش بکەین کە بۆ 28 ساڵ زیاتر وەزعە سیاسی و ئابووریەکە لەلایەن خەڵکانێکەوە رفێنراوە کەچی بە پرۆسە دیموکراسیە رووکەشەکە و نە دەموچاوەکانیش نەگۆڕاوە، ئەمەش هۆکاری زۆری هەیە و سەرەکیترینیان هۆشیاری میلەت و جیاوازی لە نێوان مەیلی گۆڕانکاری لە لای خەڵك و پابەندبوەکانی حزبە دەسترۆشیتووەکان بەهۆکاری بەرژەوەندی تەسك ئەوەندە گەورە نەبووە کە لە هەڵبژاردندا هەنگاوی یەکەمی گۆڕانکاری بنرێت. بەڵێ ئەوەی هاتە ئاراوە لە کاتی سەرکەوتنی گۆڕان بە جوانی بەڕێوەنەبراو پاشەکشەی پێکراو هەر بەخۆی و هەنگاوە هەڵەکانی رەنجەکانی خۆی

بەبادا برد و بەخۆیشی هاتە ریزی حزبە کلاسیکیەکان و کەوتە ژێر کاریگەری واقیعەکەوە. ئێستا کوردستان پێوەیستی بە رێگەیەکە بۆ گۆڕانکاری ئاشتیانەی دیموکراسیانەی هاوتای تونس هەیە کە بە رێرەوی دیمرکاسیانەوە ئەمانە بخاتە لاوە و گۆڕانکاری ریشەیی پلەبەپلە بکات. ئەوە تونس نوخشە بێت لە کوردستان.